

TŘÍDNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

MŠ V RUDÍKOV – TŘÍDA VČELIČKY

2023-2024

**POJĎME JAKO VČELKA KVĚT,
OBJEVOVAT CELÝ SVĚT ...**

CHARAKTERISTIKA TŘÍDNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PLÁNU

Třídní vzdělávací plán navazuje na školní vzdělávací plán MŠ Rudíkov, je v souladu s jeho filozofií, principy a cíli. Třídní vzdělávací plán se snaží podporovat přirozenou zvědavost dětí a jejich kladný vztah k přírodě. TVP vychází z přirozené potřeby dětí, zejména v oblasti pohybu a hudebních činností. Nápad na název TVP vychází z pozorování přírody a četby knihy o včeličkách, která děti zaujala.

Spolupráce s rodiči

Rodiče mají možnost zůstat kdykoliv se svým dítětem v MŠ. Informování jsou rozhovorem s učitelkou, písemným nebo e-mailovým sdělováním informací a přehledem o tematické práci na nástěnce. Také mohou kdykoliv nahlédnout do vypracovaných přehledů.

Evaluace na úrovni třídy:

Hodnocení je prováděno vždy po skončení tématu písemnou formou.

Evaluace na úrovni dětí:

Děti budou hodnoceny v září, lednu a červnu v písemném přehledu.

Portfolio práce dětí:

Práce dětí bude dokumentována v průběhu celého roku fotografiemi.

**POJĎME JAKO
VČELKA KVĚT,
OBJEVOVAT
CELÝ SVĚT...**

Jabloň
ka

Barvičky

Ježeček

Hračky

Včelička se
představuje

Včelička a
kamarádi

Neposlušná včelka

Smutný semafor

Jak to chodí
v úlu

Sněhová vločka

Včelička
sluníčko

Na
dvorečk
u

Zvířátka
v zimě

Bacil Vasil

Včelka a nebezpečí

Čerti

Vánoce

Velikonoce

Čarodějnice

Maminka

Karneval

Pohádková cesta

CHARAKTERISTIKA 1. TŘÍDY

Věkové složení třídy:	2 - 4 roky
Provoz třídy:	celodenní 6.45 – 14.45 hodin
Specifika:	odpoledne smíšené třídy
Pedagogové:	Dvě učitelky střídání v týdenních intervalech
Výchovný styl:	Orientovaný pro přípravu programu Začít spolu

VNITŘNÍ PODMÍNKY TŘÍDY

Třída je rozdělena na malá centra s potřebnými pomůckami:

- **Domácnost**
- **Drobná manipulace**
- **Dramatika**
- **Kostky**
- **Ateliér**
- **Místo společného setkávání**
- **Pohyb**

STYL VÝCHOVNÉHO PŮSOBENÍ

- Prvky programu Začít spolu vedou k velké samostatnosti dětí, na kterou se nejmenší děti připravují.
- Učitelka je dětem kamarádem, pomocníkem, průvodcem a partnerem při poznávání nových situací, respektuje originalitu a osobnost každého dítěte.
- Plánování činností bude zaměřeno na uspokojení dětských potřeb bezpečí (adaptace, sebeobsluha, kamarádské vztahy), pohybu a hudebně pohybových činností.
- Úkolem pedagoga je vytvářet dítěti co nejpodnětnější prostředí, co nejvšestrannější nabídku s reakcí na všechny vzniklé situace.

- Důraz je kladen na prožitkové učení. Plánování činností vychází z potřeby pohybu a hudebně-pohybových činností.
- Děti jsou vedeny ke kladnému vztahu k přírodě, k jejímu pozorování a následnému porozumění.
- Jedním ze základních stavebních kamenů našeho školního programu je individualizace. Vycházíme přitom z přesvědčení, že každé dítě je jedinečná, neopakovatelná osobnost, každé dítě je jiné. Pro naši práci je důležité znát konkrétní dítě, na základě pozorování a ve spolupráci s rodinou stanovit individuální plán. Dětem poskytovat tak širokou nabídku, aby umožňovala rozvoj všech typů inteligence. V průběhu roku provádí učitelka pozorování dítěte s průběžným písemným záznamem.

Pro záznam a hodnocení používáme Oregonskou metodu.

Při průběžném pozorování hledáme odpovědi na otázky:

- Co dítě zajímá ?
- Má dostatečně pestrou nabídku činností ?
- Uspokojuje nabídka zájmy a potřeby dítěte ?
- Pracuje dítě se zaujetím ?
- V čem je dítě silné, kde má slabiny ?
- Spolupracují a pomáhají si děti vzájemně ?
- Jak řeší konflikty ?

Při zápisu pozorování používáme popisného jazyka, píšeme to, co konkrétně vidíme, slyšíme a nehodnotíme. Pro Oregonskou metodu máme předem zpracovány pozorovací archy s hodnotící škálou. Pozorování Oregonskou metodou děláme u dětí zpravidla 3x za rok. Nejpozději po prvním hodnocení Oregonskou metodou vytvoříme ve spolupráci s rodinou individuální plán pro dítě, který průběžně 3x až 2x ročně hodnotíme na individuálních konzultacích s rodiči.

- Činnosti plánujeme v souladu s dílčími cíli a kompetencemi RVP a ověřujeme si, zda nabídka činností rozvíjí všechny druhy inteligencí viz. Teorie rozmanitých inteligencí H.Gardnera.

PRŮBĚH DNE

Lze jej flexibilně upravovat.

Dítě se přivítá s učitelkou pozdravením, jdou si umýt ruce, otočí si svůj hrneček, mohou sdělovat zážitky, prosby

Ranní činnosti: Děti si je volí podle vlastních zájmů, později se domlouvají na hračku, učí se ukládat hračky na správné místo.

Přesnídávka: Děti vedeny k hygieně, ke správnému používání toalety, mýdla, ručníku. Hledají si svůj hrneček, najdou si volné místo u stolečku. Přesnídávka probíhá společně.

V průběhu ranních her učitelka pracuje s dětmi, které pomoc potřebují (učí je stavět z kostek, kreslit, modelovat), později si děti jednotlivě volá do atelieru a učí je používat nejrůznější výtvarné pomůcky.

Ranní kruh: Kašpárek s rolničkami - Uklízečí básnička- svolávací rituál.

Pohybová chvilka: Děti si zahřejí organismus přirozeným cvičením s motivací, pohybovými hrami, nebo v rytmu podle hudby. Protáhnou se uvolňovacími a zdravotními cviky a uklidní relaxací v lehu.

Rituály:

- básnička – Uklízečí básnička
 - Myšky
 - Psssst....
 - Kdo tu s námi dneska je?

- písnička – Včelka
 - Dobré ráno, dobrý den
 - Děti, děti, pojdte sem
 - velké kolo uděláme
 - Ať jsi holka nebo kluk

Témata rozvíjíme hudebně-pohybovými činnostmi, zpěvem, vyprávěním, pozorováním přírody, dramatizací pohádky, výtvarnou nebo pracovníčinností, preventivní logopedickou chvilkou.

Hodnotící kruh: Děti se učí vyjádřit, co se jim líbilo, povedlo (sebehodnocení), jak se chovali kamarádi (hodnocení druhých). Z počátku hodnotí pouze učitelka, která děti hodnotí také během dne. Pochvalu využívá také k motivaci k dalším činnostem.

Všechny práce dětí jsou vystaveny ve třídě, nebo v šatně a na chodbě.

Pobyt dětí venku: Děti mají možnost pobývat na zahradě, hřišti, průlezkách a houpačkách před školou.

V okolí je sousta zahrad, zvířátek, malý les, hlavní silnice (pozorování dopravních prostředků) a děti tak mají dostatek podnětů k tématům.

Oběd: Děti obědvají v jídelně ZŠ, jsou vedeny k základům stolování, orientaci ve školní jídelně a k ohleduplnosti.

Hygiena: Běžná .

Odpočinek: Děti se uloží na lehátko a odpočívají při poslechu čtené, nebo reprodukované pohádky.

Délka odpočinku je individuální podle potřeb jednotlivých dětí.

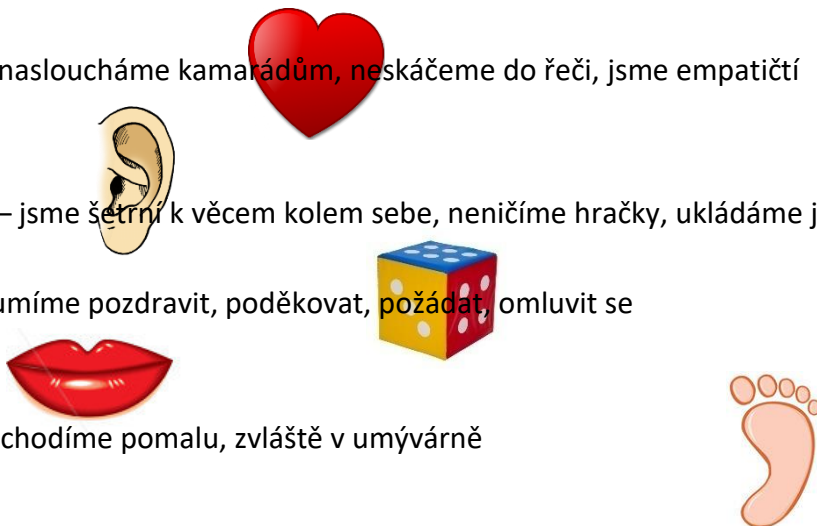
Odpolední činnosti: Volné hry dětí. Učitelka může individuálně pracovat s dětmi při skládání složitějších skládaček, stavebnic.

Odpolední svačina: Je prováděna průběžným, samoobslužným způsobem. Děti se domlouvají s učitelkou.

PRAVIDLA VE TŘÍDĚ VČELIČEK

Pravidla soužití – symboly na stěně

- **Srdíčko** – kamarádíme spolu, pomáháme si, neubližujeme si, jsme ohleduplní
- **Ucho** – nasloucháme kamarádům, neskáčíme do řeči, jsme empatičtí
- **Kostka** – jsme šetrní k věcem kolem sebe, neničíme hračky, ukládáme je na své místo
- **Ústa** – umíme pozdravit, poděkovat, požádat, omluvit se
- **Noha** – chodíme pomalu, zvláště v umývárně

Pravidla pro odpočinek

- Hrajeme si v centru drobné manipulace
- Kreslíme v ateliéru
- Jsme ohleduplní, pracujeme tiše

NABÍDKA TÉMAT A PODTÉMÁT

Hlavní témata

- Včelička se představuje
- Hračky
- Jabloňka
- Barvičky
- Ježeček
- Včelička a kamarádi
- Nepslušná včelka
- Sněhová vločka
- Zvířátka v zimě
- Na dvorečku
- Včelička a sluníčko
- Jak to chodí v úlu
- Smutný semafor

Společná témata

- Čerti
- Vánoce
- Velikonoce
- Čarodějnice
- Maminka
- Karneval
- Pohádková cesta

Patologické jevy

- Včelka a nebezpečí
- Bacil Vasil

NÁVRH ČASOVÉHO SLEDU TÉMAT

36. -37. týden

- Včelička se představuje

38. – 39. týden

- Hračky

40. – 41. týden

- Jabloňka

42. – 43. týden

- Barvičky

44. – 45. týden

- Ježeček

46. – 47.týden

- Včelička a kamarádi

48. – 49. týden

- Čerti

50. – 51. týden

- Vánoce

1. – 2. týden

- Neposlušná včelka

3. – 4. týden

- Sněhová vločka

5. – 6. týden

- Zvířátka v zimě

7. – 8. týden

- Karneval

9. – 11. týden

- Na dvorečku

12. – 13. týden

- Včelička a sluníčko

14. – 15. týden

- Velikonoce

16. – 17. týden

- Jak to chodí v úlu

18. týden

- Čarodějnice

19. – 20. týden

- Maminka

21. – 22. týden

- Pohádková cesty

23. – 24. týden

- Smutný semafor

25. týden

- Bacil Vasil

26. týden

- Včelka a nebezpečí

VČELIČKA SE PŘEDSTAVUJE

Hlavní záměr: Vytvářet radostnou atmosféru, seznámit děti s prostředím třídy a s přilehlými prostory MŠ.

Dílčí cíle:

I/7 osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí

II/12 získání relativní citové samostatnosti

III/1 seznamovat s pravidly chování ve vztahu k druhému

IV/1 poznávání pravidel společenského soužití a porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí

V/1 seznamování s místem a prostředím ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu

Kompetence:

I/1 soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí

II/7 chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli

III/4 v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i dospělými

IV/1 samostatně se rozhoduje o svých činnostech

V/6 zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje

Očekávané výstupy:

- chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou, ani druhých
- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých
- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, uposlechnout pokyn apod.)
- orientovat se bezpečně ve známém prostředí (v budově MŠ, v blízkém okolí)

Konkretizované výstupy:

- pohybovat se bezpečně ve skupině
- přijímat pobyt v mateřské škole jako běžnou součást života (vědět, že rodiče chodí do zaměstnání, děti do MŠ)
- respektovat a přijímat přirozenou autoritu dospělých
- umět se přizpůsobovat změnám
- navazovat kontakty s dospělým (př. s novým učitelem)
- cítit se plnohodnotným členem skupiny
- orientovat se ve školním prostředí, vyznat se v blízkém okolí

Nabídka činností:

Motivace pohádkou: „Jak sluníčko vrátilo štěňátku vodu“

„Jak pejsek s kočičkou vařili dort“

„Jak šla štěňata hledat sluníčko“ (maňáskové divadlo)

Říkaneky: Dobrý den, Kdo tu s námi dneska je?

Písničky: Včelka, Skákal pes, Kočka leze dírou, Na kolečko

Výtvarné činnosti: otisk prstu dokreslený fixem do podoby včeličky (společné dílo),

Logopedická chvílka: bzučíme jako včelka bzzzzz, štěkáme jako pejsek haf, haf, mňoukáme jako kočička mňau, mňau

-návčik správného dýchání, nádech nosem, výdech ústy.

HRAČKY

Hlavní záměr: Učit děti udržovat pořádek ve věcech ahrát si s hračkami tak, aby neohrožovaly sebe, ani druhé.

Dílčí cíle:

I/5 osvojení si věku přiměřených praktických dovedností

II/1 rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)

III/3 posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v MŠ, v dětské herní skupině)

IV/2 rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem)

V/7 rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho směnám

Kompetence:

I/2 získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení

II/1 všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí

III/1 ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, rozumí slyšenému

IV/2 uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky

V/11 ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých

Očekávané výstupy:

- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkoly (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit si po sobě, udržovat pořádek)
- porozumět slyšenému (sledovat děj)
- pojmenovávat většinu toho, čím je obklopeno
- přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem
- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami apod.
- všimnout si změn a dění v nejbližším okolí

Konkretizované výstupy:

- být pohybově aktivní po delší dobu (10 minut a více) v řízené i spontánní aktivitě
- pracovat se stavebnicemi, skládkami (stavět z kostek, skládat mozaiky...)
- udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce
- uposlechnout pokyn dospělého a řídit se jím
- samostatně se rozhodnout v některých činnostech
- zapojovat se do činností, komunikovat a kooperovat s dětmi i známými dospělými
- přiměřeně reagovat ve známých situacích, umět se zklidnit, ovládnout se, potlačit projev agrese
- orientovat se v rolích a pravidlech různých společenských skupin (herní skupina, mateřská škola, rodina)

Nabídka činností:

Motivace pohádkou: „O líné Grétě“

„O panence, která tence plakala“

Říkaneky: Ve školce ať máme čisto, Co kam patří

Písničky: Tancujeme, Dobré ráno, slunko vstává

Výtvarné činnosti: Zapouštění barev (zdobíme míč)

Logopedická chvilka: Návik prodlouženého nádechu nosem do břicha (nafukujeme míč).

Gymnastika mluvidel – hra na opičky.

JABLOŇKA

Hlavní záměr: Poznávat známé druhy ovoce a zeleniny. Rozdělovat je do skupin.

Dílčí cíle:

I/3 rozvoj a užívání všech smyslů

II/6 posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování)

III/4 vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)

IV/3 rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny

V/4 pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit

Kompetence:

I/5 učí se nejen spontánně, ale i vědomě, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje

II/8 nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

III/2 dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky

IV/9 chápe, že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou

V/1 svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat

Očekávané výstupy:

- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (zrakově rozlišovat tvary předmětů a jejich specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně

Konkretizované výstupy:

- používat jednoduchá souvětí, vyjádřit myšlenku, nápad, mínění, popsat situaci, událost, vyjádřit svoje pocity, prožitky
- rozlišit známé chutě a vůně i zápachy
- soustředěně poslouchat pohádku
- posoudit početnost dvou souborů
- nebát se požádat o pomoc, radu
- reagovat přiměřeně v dané situaci
- přijímat pokyny
- spoluvytvářet prostředí pohody
- umět ve styku s dospělými i dětmi pozdravit, rozloučit se

Nabídka činností:

Motivace pohádkou: „O jabloňce“, „O veliké řepě“

Ochutnávka různých druhů ovoce a zeleniny.

Říkanky: Brambora

Písničky: Zelenina, Koulelo se, koulelo, Šel zahradník do zahrady,

Výtvarné a pracovní činnosti: Modelování jablíček z plastelíny, mačkání papíru (rozvoj jemné motoriky, práce s papírem) a lepení do velkého společného jablíčka. Otisky půleného ovoce.

Logopedická chvilka: Gymnastika mluvidel – otevíráme ústa podle toho, jak velké ovoce jíme (pohyblivost spodní čelisti).

BARVIČKY

Hlavní záměr: Učit děti rozeznávat a pojmenovávat základní barvy a geometrické tvary.

Dílčí cíle:

I/2 rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.) ovládnání pohybového aparátu a tělesných funkcí

II/7 vytváření pozitivního vztahu k učení

III/6 rozvoj kooperativních dovedností

IV/8 rozvoj společenského i estetického vkusu

V/6 rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách

Kompetence:

I/5 soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje

II/3 problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti

III/3 domlouvá se gesty i slovy, rozumí jejich významu

IV/4 ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídí

V/9 spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky

Očekávané výstupy:

- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s výtvarným materiálem, např. tužkami, barvami, nůžkami, papírem...)
- vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)
- rozdělit si úkol s jiným dítětem
- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké

Konkretizované výstupy:

- upřednostňovat užívání pravé či levé ruky při kreslení či při činnostech, kde se preference ruky uplatňuje
- samostatně jíst, používat lžičku
- chovat se přiměřeně a bezpečně ve známém prostředí
- znát svoje jméno a příjmení, jména sourozenců
- rozlišit tvary předmětů, základní geometrické tvary, základní barvy
- udržet pozornost i při méně atraktivních činnostech
- rozpoznat geometrické tvary – čtverec, kruh, trojúhelník, obdélník
- rozumět a používat základní pojmy označující velikost (malý – velký, nejmenší – největší apod.)

Nabídka činností:

Motivace pohádkou: „O červené karkulce“

„Jak mrkev hledala svoji barvu“

Řídky: Básnička na utišení,

Písničky: Barevná školka, Na barvičky, Červená karkulka

Výtvarné činnosti: Papírová duha, Barevné čarování

Logopedická chvilka: Chrápeme jako vlk v pohádce (nácvič hlásky CH).

JEŽEČEK

Hlavní záměr: Pozorovat měnící se přírodu, rozeznávat charakteristické znaky podzimu (počasí, měnící se barvy listů, příprava zvířátek na zimu).

Dílčí cíle:

I/4 rozvoj fyzické i psychické zdatnosti

II/2 rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu

III/7 ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

IV/7 vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu

V/2 vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách

Kompetence:

I/3 má elementární poznatky o světě přírody, který děti obklopuje, o jeho rozmanitosti a proměnách

II/6 rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedou k cíli) a řešení, která funkční nejsou

III/6 průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá

IV/6 dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim

V/2 dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky

Očekávané výstupy:

- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- pojmenovávat většinu toho, čím je obklopeno
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách a podle této představy se chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte

Konkretizované výstupy:

- rozlišovat roční období i jejich typické znaky
- orientovat se v časových údajích v rámci dne (ráno, poledne, večer)
- běhat, skákat
- nechat se získat pro záměrné učení
- umět se rozhodovat o svých činnostech
- obracet se na dospělého o pomoc, radu adt.
- cítit sounáležitost s ostatními
- dorozumět se verbálně i nonverbálně (gesta, udržet oční kontakt apod.)
- tvořivě využívat přírodní i ostatní materiály při pracovních a výtvarných činnostech

Nabídka činností:

Motivace pohádkou: „Ježek“, „Mráček a počasí“

Říkanky: Já jsem ježek malinký (básnička s pohybem), Ježek a jablíčko,

Písničky: Prší, prší (cvičení s padákem), Běží liška k Táboru, Jaro, léto, podzim, zima,

Výtvarné a pracovní činnosti: Modelování ježečka z plastelíny a párátek, frotáž listů. Co najdeme v lese? – společná koláž. Ježek z listů javora.

Logopedická chvilka: Dechové cvičení – hrajeme si na vítr.

VČELIČKA A KAMARÁDI

Hlavní záměr: Podporovat vznik dětských přátelství, vést děti k tomu, aby si vzájemně pomáhaly a chovaly se k sobě hezky.

Dílčí cíle:

I/1 uvědomění si vlastního těla

II/14 rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat

III/2 osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem

IV/4 vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách

V/3 poznávání jiných kultur

Kompetence:

I/4 klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje

II/2 řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně

III/4 v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i dospělými

IV/5 napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí

V/10 uvědomuje si svá práva i práva druhých

Očekávané výstupy:

- zachovávat správné držení těla
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, radost, spokojenost, strach, smutek...)
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur

Konkretizované výstupy:

- spolupracovat s dospělým
- mít přiměřeně bohatou slovní zásobu, dokázat osvojená slova aktivně uplatnit v řeči
- kreslit, modelovat, malovat stříhat, lepit, vytvářet objekty z přírodních materiálů
- přizpůsobit se společenství, projevovat zájem o spolupráci
- přirozeně a v míře dané osobnostními předpoklady projevovat pozitivní i negativní emoce (náklonost, radost, ale i strach, smutek apod.)
- aktivně komunikovat s druhými dětmi bez vážnějších problémů (vyprávět, povídat, naslouchat druhému apod.)
- všimnout si, co si druhý přeje či potřebuje (př. podělit se, vystřídat se)

Nabídka činností:

Motivace pohádkou: „Krtek“, „O ošklivém káčátku“

Říkaneky: Včeličce je dneska smutno, Já jsem kos

Hra: Na zvoníka

Písničky: Kdo jsi kamarád

Výtvarné a pracovní činnosti: Rozfoukávání barevné tuše, otisky rukou.

Logopedická chvilka: Motorika mluvidel – usmíváme se, mračíme se, nafukujeme tváře, vyplazujeme jazyk. Dýchání – rozfoukávání tuše brčkem.

ČERTI

Hlavní záměr: Vytvářet radostnou atmosféru, učit děti si věřit a odhadovat své možnosti.

Dílčí cíle:

I/4 rozvoj fyzické i psychické zdatnosti

II/13 rozvoj schopnosti sebeovládání

III/5 rozvoj komunikativních dovedností verbálních i neverbálních

IV/5 seznamování se světem lidí, kultury a umění

V/7 rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

Kompetence:

I/6 odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých

II/4 při řešení myšlenkových i praktických problémů využívá logických postupů

III/2 dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky

IV/8 je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem

V/5 má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení

Očekávané výstupy:

- sladit pohyb s rytmem a hudbou
- zvládnout běžné způsoby pohybu v různém prostředí (pohybovat se ve skupině dětí)
- zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, hudebně...)
- spolupracovat s ostatními
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení (hodnotit je)
- zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace

Konkretizované výstupy:

- vyrovnávat svalové dysbalance v běžném pohybu
- zvládat nižší překážky, zvládat různé druhy lezení
- vědět, jak se vyhnout nebezpečí (být opatrné, obezřetné)
- rozlišit zvuky a známé melodie, rozlišit a napodobit rytmus
- zapamatovat si krátké říkanky, rozpočítadla, jednoduché básničky, písničky a reprodukovat je
- snažit se uplatnit své přání, obhájit svůj názor
- plnit činnosti podle instrukcí
- aktivně komunikovat s druhými dětmi bez vážnějších problémů
- vyjádřit a zhodnotit prožitky (co se líbilo, co ne)

Nabídka činností:

Motivace pohádkami o čertech, příběhem o Mikuláši, pohádkou „Jak krtek potkal čerta“

Říkanky: Čertíci (relaxace), Mikuláši, přijď dnes k nám, Já jsem čertík Bertíček, Nám se v pekle dobře daří

Písničky: Čertíku, Bertíku, co to neseš v pytlíku,

Výtvarné a pracovní činnosti: Vyrábíme papírové čerty, Mikuláše.

Logopedická chvilka: Hrajeme si na čerty –blblbl, vyplazujeme jazyk (gymnastika mluvidel – pohyb jazyka).

VÁNOCE

Hlavní záměr: Seznámit děti s některými tradicemi a zvyky.

Dílčí cíle:

I/2 rozvoj pohybových schopností v oblasti hrubé i jemné motoriky

II/3 rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka

III/4 vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)

IV/6 vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností

V/5 osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí

Kompetence:

I/7 pokud se mu dostává uznání, učí se s chutí

II/7 uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit

III/8 ví, že se lidé dorozumívají i jinými jazyky

IV/3 dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým

V/8 má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami

Očekávané výstupy:

- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, sledovat divadlo
- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn
- vnímat, že svět je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý- jak svět přírody, tak i svět lidí

Konkretizované výstupy:

- spontánně vyprávět zážitky ze svého okolí, či co dítě prožilo příjemného i nepříjemného
- orientovat se v prostoru podle slovních pokynů
- vést stopu tužky při kresbě
- dodržovat pravidla konverzace a společenského kontaktu – řečovou kázeň (naslouchat druhým)
- soustředěně poslouchat pohádku, volně ji převyprávět
- porozumět běžným projevům emocí a nálad
- mít poznatky o zvycích a tradicích kraje
- spoluvytvářet pohodu prostředí

Nabídka činností:

Motivace pohádkami z knížky „Ježíšek vypráví o vánočních tradicích“, četba z Dětské Bible, Cesta k Betlému.

Řípkanky: Vánoční stromeček zavoněl v pokoji, Když zvoneček zazvoní,

Písničky: vánoční koledy, Vánoční zvoneček

Výtvarné a pracovní činnosti: Papírová přáníčka, stromeček z papíru, vánoční kapr z víček od jogurtů,

Logopedická chvilka: Dechová cvičení – foukáme do peříčka. Gymnastika mluvidel – děláme kapříka. Sluchová hra – kde zazvonil zvoneček?

NEPOSLUŠNÁ VČELKA

Hlavní záměr: Seznamovat děti s pravidly třídy, kontrolovat jejich dodržování.

Dílčí cíle:

I/8 vytváření zdravých životních návyků s postojů jako základů zdravého životního stylu

II/17 získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

III/1 seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému

IV/1 poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí

V/6 rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách

Kompetence:

I/2 získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení

II/3 problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; hledá různé možnosti a varianty

III/1 rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog

IV/7 při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně

V/10 uvědomuje si svá práva i práva druhých

Očekávané výstupy:

- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí
- rozhodovat o svých činnostech
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- uplatňovat své individuální potřeby, přání, práva s ohledem na druhého
- vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na jejich tvorbě a řídit se jimi
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí

Konkretizované výstupy:

- samostatně se oblékat, svlékat, obouvat
- projevovat bezpečný odstup vůči cizím osobám
- uvědomovat si, co je nebezpečné
- sledovat a zachytit hlavní myšlenku příběhu
- přicházet s vlastními nápady
- samostatně splnit jednoduchý úkol
- nabídnout pomoc

Nabídka činností:

Motivace pohádkou: „O neposlušných kůzlatach“, „O Koblížkovi“ (dramatizace s padákem)

Říkaneky: Dobrý den, Kamarád, kamarád

Písničky: Děti, děti, pojdte sem,

Výtvarné a pracovní činnosti: Barevné skvrny - otisky temperových barev.

Logopedická chvilka: Napodobujeme kůzlata – mééééé.

SNĚHOVÁ VLOČKA

Hlavní záměr: Podporovat přirozenou zvědavost dětí, pozorovat přírodu a pojmenovávat jednotlivé charakteristické znaky zimy.

Dílčí cíle:

I/7 osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí

II/9 vytváření základů pro práci s informacemi

III/3 posilování prosociálního chování v dětské herní skupině

IV/4 vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách

V/8 vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti s živou a neživou přírodou

Kompetence:

I/1 soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, užívá při tom jednoduchých pojmů

II/7 uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit

III/6 průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci

IV/3 rozpozná nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu

V/10 chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu

Očekávané výstupy:

- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci a využívat zkušenosti k učení
- přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair play
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka

Konkretizované výstupy:

- pohybovat se koordinovaně a jistě, a to i v různém přírodním terénu (př. ve sněhu)
- zvládat výtvarné činnosti, provádět jednoduché úkony s výtvarnými pomůckami
- sledovat a zachytit hlavní myšlenku příběhu
- dokončit hru (neodbíhat od ní) i rozdělanou činnost
- využívat tvůrčí a výtvarné techniky k výzdobě prostředí
- umět kooperovat, dohodnout se s ostatními
- uvědomit si vztahy mezi lidmi (přátelství)
- navazovat s dětmi vztahy, mít ve skupině své kamarády, udržovat s rozvíjet s nimi přátelství

Nabídka činností:

Motivace pohádkou: „O pyšné sněhové vločce“

Říkanky: Jak peřina za peřinou, To je zima, to to zebe

Hra – Tanec vloček

Písničky: Bude zima, bude mráz

Výtvarné a pracovní činnosti: Pracovní list – vločka (uvolnění zápěstí, správný úchop tužky).

Logopedická chvilka: Nafukujeme tváře, odfukujeme vločku (silný výdech ústy. Je nám zima brrrrr, zahříváme si ruce cha.

ZVÍŘÁTKA V ZIMĚ

Hlavní záměr: Všimnout si zvířat, která je možné v zimě vidět. Poznávat je na obrázcích a pojmenovávat je.

Dílčí cíle:

I/3 rozvoj a užívání všech smyslů

II/5 rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)

III/6 rozvoj kooperativních dovedností

IV/1 porozumění základním projevům neverbální komunikace v rámci přirozeného sociokulturního prostředí

V/8 vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti s živou a neživou přírodou, s planetou Zemí

Kompetence:

I/7 pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí

II/3 využívá dosavadních zkušeností, fantazii a představivost

III/7 dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie)

IV/6 spolupodílí se na společných rozhodnutích

V/7 chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost, jsou přínosem

Očekávané výstupy:

- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny)
- přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
- rozdělit si úkol s jiným dítětem
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
- uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí

Konkretizované výstupy:

- uvědomovat si, že člověk a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí
- zajímat se, co se v okolí děje, všimnout si dění, změn ve svém okolí (např. v přírodě), proměny komentovat, přizpůsobit oblečení
- zvládat běžné činnosti, požadavky i jednoduché praktické situace, které se v mateřské škole opakují
- cítit se plnohodnotným členem skupiny
- chápat a respektovat názory jiného dítěte, domlouvat se, vyjednávat

Nabídka činností:

Motivace pohádkou: „Jak krtek uspával malého ježka“

Pozorujeme ptáčky v krmítku.

Říkanky: Ježek v zimě

Písničky: Písnička o vrabci

Výtvarné a pracovní činnosti: Vyrábění ptáčků z papíru. Společná tvorba krmítka pro ptáčky.

Logopedická chvilka: Pípáme jako vrabec – píp, píp.

KARNEVAL

Hlavní záměr: Procvičovat s dětmi základní pohybové dovednosti, rytmiku a prostorovou orientaci.

Dílčí cíle:

I/2 rozvoj pohybových dovedností v oblasti hrubé motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, ovládnání pohybového aparátu apod.)

II/15 rozvoj dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit

III/2 rozvoj dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem

IV/8 rozvoj společenského i estetického vkusu

V/7 rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám i změnám vnějšího prostředí

Kompetence:

I/2 získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení

II/5 zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů

III/3 domlouvá se gesty i slovy, rozumí jejich významu

IV/4 při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje

V/3 odhaduje rizika svých nápadů a jde za svým záměrem

Očekávané výstupy:

- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- navazovat a udržovat dětská přátelství
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností
- chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti

Konkretizované výstupy:

- zvládat nižší překážky, různé druhy lezení
- zacházet správně s jednoduchými rytmickými a hudebními nástroji (bubínek, chřestidla apod.)
- používat jednoduchá souvětí, vyjádřit myšlenku
- tvořivě pracovat s různými výtvarnými materiály
- rozlišit některé jednoduché symboly, piktogramy a značky
- projevovat zájem o nové věci, dotazovat se při nepochopení
- uvědomovat si, že fungování skupiny je postaveno na pravidlech soužití, podílet se na nich a respektovat je
- spolupracovat při hrách a aktivitách nejrůznějšího zaměření, být ostatním partnerem

Nabídka činností:

Motivace: povídáním o karnevalu.

Říkanky: Karneval, Šašek dělá legraci, Bublina

Písničky: Jaro, léto, podzim, zima, Muzikantská rodina

Výtvarné a pracovní činnosti: zdobení škrabošek

Logopedická chvilka: Dechová cvičení – foukáme do bublifuku, do větrníku, frkaček.

NA DVOREČKU

Hlavní záměr: Pojmenovávat charakteristické znaky domácích zvířat, jejich mláďata a rozeznávat je podle obrázků i podle zvuků, které vydávají.

Dílčí cíle:

I/6 osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě

II/1 rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností

III/6 rozvoj kooperativních dovedností

IV/2 rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí

V/6 rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách

Kompetence:

I/4 raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo

II/3 hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady)

III/1 rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog

IV/4 v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla

V/11 ví, že není jedno, v jakém prostředí žije

Očekávané výstupy:

- vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě, ohleduplně, nabídnout pomoc apod.)
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný

Konkretizované výstupy:

- být citlivý k přírodě
- vyjadřovat se zpěvem, hrou na jednoduché rytmické nástroje, hudebně pohybovou činností
- vnímat odlišnosti mezi dětmi a podle toho přizpůsobovat i své přístupy
- přirozeně projevovat radost z poznání a zvládnutého
- přijmout roli ve hře
- zapamatovat si různé zvuky zvířat, jednoduché pořadí kroků

Nabídka činností:

Motivace pohádkou: „Kuřátko a obilí“, „Jak mluví zvířátka“

Říkaneky: Kuřátko (didaktické hry pro jazykovou výchovu)

Písničky: Krávy, krávy, Kotě a sluníčko, Kočka leze dírou (s pohybem)

Výtvarné a pracovní činnosti: vystřihování papírových kuřátek, koťátka z papírové koule.

Logopedická chvilka: Napodobujeme zvuky zvířat (haf, mňau, bůů, píp, koko, ihaha ... (také plesknutí jazykem - koník).

VELIKONOCE

Hlavní záměr: Rozvíjet jemnou motoriku, dbát na správný úchop tužky.

Dílčí cíle:

I/2 rozvoj pohybových schopností v oblasti jemné motoriky (koordinace ruky a oka, správný úchop tužky apod.)

II/2 rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních)

III/7 ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

IV/3 rozvoj schopnosti aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny

V/1 vytváření pozitivního vztahu k místu (prostředí) ve kterém dítě žije

Kompetence:

I/3 orientuje se v řádu a dění v prostoru, ve kterém žije

II/6 rozlišuje řešení, která jsou funkční a která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit

III/4 chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou

IV/9 chápe, že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou

V/3 dokáže se přizpůsobovat daným okolnostem

Očekávané výstupy:

- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby s drobnými pomůckami apod.)
- naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky)
- učit se nová slova a aktivně je používat (prát se na slova, kterým nerozumí)
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými
- vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi
- orientovat se bezpečně ve známém prostředí

Konkretizované výstupy:

- tužku držet správně s uvolněným zápěstím
- zvládat výtvarné činnosti, provádět jednoduché úkony výtvarnými pomůckami
- správně reagovat na světelné a akustické signály
- zapamatovat si jednoduché básničky, písničky a reprodukovat je
- rozvíjet a obohacovat hru podle své představivosti a fantazie
- experimentovat s výtvarně netradičními pomůckami
- poznat a uspořádat předměty dle stanoveného pravidla

Nabídka činností:

Motivace pohádkou: „O kohoutkovi a slepičce“,

Říkanky: Jaro ťuká na dveře, Vajíčko, Slepíčka

Písničky: Hra se stuhou, Zajíc trumpetista

Výtvarné a pracovní činnosti: papírová přáníčka, zdobení vajíček, pracovní list – labyrint, Velikonoční zajíček.

Logopedická chvilka: Hra na slepičky, kohoutky a kuřátka. Sluchové pexeso.

VČELIČKA A SLUNÍČKO

Hlavní záměr: Podporovat přirozenou zvědavost dětí a na základě pozorování poznávat první znaky jara. Vést děti k citlivému vztahu k přírodě.

Dílčí cíle:

I/5 osvojení si věku přiměřených praktických dovedností

II/6 posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)

III/3 posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem

IV/2 rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí

V/2 vytváření elementárního povědomí o přírodním prostředí, o jeho rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách

Kompetence:

I/4 aktivně si všímá, co se kolem něj děje

II/2 známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (nápodobou, opakováním)

III/1 samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky, odpovědi

IV/4 je schopné respektovat druhé, přijímat a uzavírat kompromisy

V/11 dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých

Očekávané výstupy:

- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, výtvarnými pomůckami a materiály apod.
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů...)
- přiznávat stejná práva sobě i druhým
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování
- vnímat, že svět je pestrý a různorodý (svět přírody i svět lidí)

Konkretizované výstupy:

- znát, co je škodlivé a nebezpečné (různé nástrahy a rizika ve spojení s přírodou)
- postarat se o své osobní věci, o hračky a pomůcky
- uvědomovat si, že člověk a příroda se navzájem ovlivňují
- rozumět běžným okolnostem a dějům, jevům a situacím, s nimiž se běžně setkává (rozumět tomu, co se ve známém prostředí děje)
- projevovat ohleduplnost a zdvořilost ke svým kamarádům i dospělým
- chápat podstatu hry a její pravidla, dodržovat pravidla her a jiných činností, hrát spravedlivě, nepodvádět, umět i prohrávat

Nabídka činností:

Motivace pohádkou: „První sněženka“, „Jarní pohádka“

Říkadky: Podívej se támhle v trávě, V zemi malé semínko (básnička s pohybem)

Písničky: Jarní písnička, Jaro dělá pokusy.

Výtvarné a pracovní činnosti: malba sluníčka temperovými barvami, pracovní list – dokresli sluníčko, jarní květiny.

Logopedická chvilka: Čicháme ke květinám (návuk prodlouženého nádechu nosem, výdech ústy), to to voní ááách.

JAK TO CHODÍ V ÚLU

Hlavní záměr: Pozorovat mravence, včelku, mouchu a ostatní hmyz. Vysvětlit dětem, jak žijí včelky v úlu, proč jsou pro nás tak užitečné.

Dílčí cíle:

I/3 rozvoj a užívání všech smyslů

II/15 rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit

III/6 rozvoj kooperativních dovedností

IV/1 poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření

V/8 vytváření povědomí o vlastní sounáležitosti s živou a neživou přírodou

Kompetence:

I/2 získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení

II/7 chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede v cíli

III/7 dovede využít informativní a komunikativní prostředky se kterými se běžně setkává

IV/4 ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřít

V/6 zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje

Očekávané výstupy:

- ovládat dechové svalstvo a sladit pohyb se zpěvem
- učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě
- osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké

Konkretizované výstupy:

- přizpůsobit či provést jednoduchý pohyb podle vzoru či pokynů
- kreslit, modelovat, stříhat, lepit apod.
- samostatně se oblékat, svlékat, obouvat
- bránit se projevům násilí
- spontánně vyprávět zážitky
- sluchem rozlišit slova, slabiky
- záměrně si zapamatovat a vybavit si prožité příjemné i nepříjemné pocity
- řešit jednoduché labyrinty (sledovat cestu)

Nabídka činností:

Motivace pohádkami z knížky Včeličky – království pod lipou,

Medové příběhy,

„Jak štěňátko dostalo chuť na med“

Říkanky: Včelka lítá po trávníčku, Letí, letí včelka, Polámal se mraveneček

Písničky: Včelí taneček („na zahrádce pod jabloní“)

Výtvarné a pracovní činnosti: Vystřihování včeliček z papíru, Co se děje v trávě? (malba trávy doplněná broučky z otisků prstů).

Logopedická chvilka: Bzučíme jako včelička – bzzzzz. Foukáme na papírového motýla (usměrňování výdechového proudu).

ČARODĚJNICE

Hlavní záměr: Podporovat přirozený řečový projev dětí, procvičovat motoriku mluvidel, správné dýchání.

Dílčí cíle:

- I/6** osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- II/2** rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- III/7** ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými
- IV/5** osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- V/7** rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

Kompetence:

- I/4** chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí
- II/1** všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí
- III/3** domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- IV/9** chápe, že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou
- V/3** odhaduje rizika svých nápadů

Očekávané výstupy:

- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- vyjadřovat samostatně a smysluplně své myšlenky
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn
- všímat si změn a dění v nejbližším okolí

Konkretizované výstupy:

- pojmenovávat povahové vlastnosti
- respektovat rozdílné schopnosti
- využívat neverbální komunikaci
- odhadnout, na co stačí, uvědomovat si, co neumí, co se chce naučit
- přijímat drobný neúspěch, umět se poučit ze svých chyb
- projevovat zájem o poznávání písmen, číslic, prohlížet si knihy
- orientovat se v řadě (první, poslední)

Nabídka činností:

Motivace pohádkami z knížky Malá čarodějnice.

„O perníkové chaloupce“

Říkanky: Na koštěti děti, ježibaba letí, Čáry, máry kouzlení,

Písničky: Čarodějnice, Pět ježibab,

Výtvarné a pracovní činnosti: Namotávání provázku na destičku s hřebíky – pavoučí síť, obrys papírového netopýra (houbičkou přes šablonu na černý papír).

Logopedická chvilka: Mračíme se jako čarodějnice, hrůzostrašně se smějeme cha, cha.

MAMINKA

Hlavní záměr: Posilovat lásku k rodičům, sourozencům a ke všem blízkým.

Dílčí cíle:

I/8 vytváření zdravých životních návyků a postojů

II/15 rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit

III/3 posilování prosociálního chování ve vztahu k rodině

IV/4 vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách

V/6 rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách

Kompetence:

I/6 odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky

II/3 problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti

III/6 průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci

IV/3 dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým

V/5 k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně

Očekávané výstupy:

- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu, zdravé výživy
- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole
- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které ej třeba se chovat
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat

Konkretizované výstupy:

- ctít oslavy narozenin, svátků, slavností
- pochopit funkci rodiny a jejich členů
- pojmenovávat povahové vlastnosti
- dodržovat pravidla konverzace a společenského kontaktu – řečová kázeň
- samostatně a smysluplně odpovědět na otázku
- bránit se projevům násilí
- mít poznatky o narození, růstu těla

Nabídka činností:

Motivace povídáním o mamince.

Řídkanky: V bříšku si mě nosila, Kdo mě má rád jako ty?

Písničky: Písnička pro mámy a táty, Písnička pro maminku

Výtvarné a pracovní činnosti: Přáníčka vytvořená koulením kuliček v temperové barvě.

Logopedická chvilka: Posíláme mamince pusinku (špulíme rty). Maminka uspává miminko pšššš.

BACIL VASIL

Hlavní záměr: Učit děti větší samostatnosti v sebeobsluze. Vysvětlovat, proč je důležité dbát na osobní hygienu.

Dílčí cíle:

I/7 osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí a osobní pohody

II/9 vytváření základů pro práci s informacemi

III/5 rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností

IV/7 vytvoření základů aktivních postojů ve světě, k životu

V/8 vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem

Kompetence:

I/5 při zadané práci dokončí, co započalo

II/7 chápe, že včasné a uvážlivé řešení je výhodou

III/6 průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci

IV/2 uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky

V/5 váží si práce i úsilí druhých

Očekávané výstupy:

- zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a o své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
- pojmenovávat části těla, mít povědomí o těle a jeho vývoji, znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát na pořádek a čistotu, starat se o rostliny, chránit přírodu a živá tvory apod.)

Konkretizované výstupy:

- pečovat o osobní hygienu, samostatně zvládat pravidelné běžné denní úkony (mýt si a utírat ruce, umět používat kapesník...)
- pojmenovávat viditelné části těla a některé orgány
- znát zásady zdravého životního stylu
- sledovat a zachytit hlavní myšlenku příběhu
- orientovat se v číselné řadě 1-5
- nebát se požádat o pomoc

Nabídka činností:

Motivace pohádkou: „O zlém Bacilu a hodném Vitaminu“

„Zdravotnické pohádky“

Jak to chodí u lékaře – dramatizace.

Hry: Bacil a Vitamínek

Řídkanky: Hýbni kostrou, Oči-uši, To jsou prsty, to jsou dlaně

Písničky: Hlava, ramena, kolena, palce, Honky - tonky,

Výtvarné a pracovní činnosti: Omalovánky bacilů, modelování příšerek (bacilů) z plastelíny,

Logopedická chvilka: Dechová cvičení – odfoukáváme papírové bubliny.

SMUTNÝ SEMAFOR

Hlavní záměr: Seznámit děti s různými dopravními prostředky, na pohádkových příbězích jim vysvětlit rizika spojená se silniční dopravou.

Dílčí cíle:

I/4 rozvoj fyzické i psychické zdatnosti

II/7 vytváření pozitivního vztahu k učení

III/5 rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních

IV/3 rozvoj schopnosti přizpůsobovat se společenskému prostředí a zvládat jeho změny

V/1 seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije

Kompetence:

I/1 soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje a všímá si souvislostí

II/4 při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empiristických postupů

III/3 rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci

IV/4 je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy

V/3 odhaduje rizika svých nápadů

Očekávané výstupy:

- chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou, ani druhých
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem
- respektovat rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti vrstevníků
- osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou pro dítě smysluplné a přínosné

Konkretizované výstupy:

- být schopen podřídit se rozhodnutí skupiny a přizpůsobit se společnému programu
- znát a dodržovat základní pravidla chování na chodníku a na ulici (dávat pozor při přecházení, rozumět světelné signalizaci)
- uvědomovat si, co je nebezpečné
- pohybovat se dynamicky po delší dobu (např. běhat při hře 2 minuty a více)

Nabídka činností:

Motivace pohádkou: „O smutném semaforu“

Říkadla: Semafor, Nádraží

Pohybová hra – Na auta

Písničky: Auto,

Výtvarné a pracovní činnosti: Pracovní list – dokresli loďce vlnky. Autíčka.

Logopedická chvilka: Napodobujeme zvuky dopravních prostředků – vlak – šššš, auto – tů, tů, kolo – cink, cink apod.

POHÁDKOVÁ CESTA

Hlavní záměr: Rozvíjet fyzickou i psychickou zdatnost při překonávání překážek.

Dílčí cíle:

I/2 rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky

II/11 rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (získání sebedůvěry, osobní spokojenosti apod.)

III/6 rozvoj kooperativních dovedností

IV/1 porozumění základním projevům neverbální komunikace

V/7 rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

Kompetence:

I/5 dovede postupovat podle instrukcí

II/2 řeší problémy, na které stačí

III/1 samostatně vyjadřuje své myšlenky, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog

IV/3 rozpozná nevhodné chování

V/7 chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost, jsou přínosem

Očekávané výstupy:

- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí)
- uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
- chápat, že osobní resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- mít povědomí o širším přírodním prostředí i jeho dění

Konkretizované výstupy:

- spolupracovat při hrách a aktivitách nejrůznějšího zaměření, být ostatním partnerem
- rozvíjet a obohacovat hru podle své představivosti a fantazie
- odhadnout, na co stačí, uvědomovat si, co neumí a co se chce naučit
- projevovat se citlivě k živým bytostem, přírodě i věcem, pomáhat druhým
- zapamatovat si děj pohádky a převyprávět ho

Nabídka činností:

(podle aktuálního tématu cesty za pokladem)

Motivace pohádkou:

Říkaneky:

Písničky:

Výtvarné a pracovní činnosti:

Logopedická chvilka:

VČELKA A NEBEZPEČÍ

Hlavní záměr: Výchovně využívat vhodné pohádkové příběhy k upevnování pocitu bezpečí a jistoty.

Dílčí cíle:

I/1 uvědomění si vlastního těla

II/16 rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání

III/4 vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, přizpůsobivosti apod.)

IV/8 rozvoj společenského a estetického vkusu

V/6 rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách

Kompetence:

I/1 soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí a užívá při tom jednoduchých pojmů

II/2 známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně

III/5 ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní

IV/9 chápe, že nespravedlnost, ubližování a násilí se nevyplácí

V/8 má dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami

Očekávané výstupy:

- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
- nalézat nová řešení, nebo alternativní k běžným
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik
- mít povědomí o tom, jak se před nebezpečím chránit, nebo jak se mu vyhnout

Konkretizované výstupy:

- nepříjemný kontakt a komunikaci odmítnout
- poradit si v běžné a opakující se situaci, cítit ze své samostatnosti uspokojení (být na ni hrdý)
- projevovat bezpečný odstup vůči cizím osobám
- vědět, jak se vyhnout nebezpečí, kam se v případě potřeby obrátit
- mít přiměřeně bohatou slovní zásobu, dokázat osvojená slova aktivně uplatnit v řeči

Nabídka činností:

Motivace dramatizací známých pohádek.

Říkadky: Princeznička na bále

Písničky: Pěkná byla dívenka, šípková Růženka (s dramatizací), Do pohádky

Výtvarné a pracovní činnosti: Vyrábění kytiček z papíru pro princeznu. Hledání korálek.

Logopedická chvíle: Růženka se píchla – au, au, achich, ach. Foukáme na bolístku – usměřování výdechového proudu.

Příloha:

Charakteristika batolecího období

Ve dvou letech dítě dobře běhá. To znamená, že se bez obtíží rozběhne, samo se zastaví (a neupadne), obrátí se a běží zpět. Do schodů chodí nahoru i dolů jen s malým přidržením. Míč dovede hodit i kopnout, z kostek staví komín, věž a novinkou je, že kostky i jiné věci řadí za sebou a dělá vlak. Tím nám dává na vědomí, že ve své představivosti ovládá už směr vertikální i horizontální. Čili svislý a vodorovný. S tužkou s vervou nejen čmárá, ale dovede dělat krouživé pohyby, dovede napodobit svislé čáry, ale vodorovné čáry jsou ještě mnohem těžší úkol. Čtení začíná prohlížením obrázků a obracením stránek v knížce. Dítě již má své oblíbené obrázky, stránky obrací jednu po druhé a už dopředu ví, co se v jeho oblíbené knížce na které stránce objeví.

Z velké části se již nají samo, lžičku umí držet pevně, ale budeme ještě dlouho dokrmovat. To proto, že nezralý nervový systém je rychle vyčerpáván jedním druhem činností, takže mnohdy je dítě unaveno-ne tak tělesně, jako psychicky.

Pije ze skleničky nebo z hrnečku a už se tolik nepobryndá.

Dovede si natáhnout čepičku na hlavu, ponožky na nohy – dovede si ale většinou natáhnout i kalhotky, což je úctyhodný výkon vyžadující vyspělé pohybové souhry.

Dítě ve dvou letech již nevyžaduje tolik přímé péče jako před rokem, zato nároky na hlídání stále stoupají. Je to přirozený důsledek této rychle nabyté, ale v podstatě velmi nezralé samostatnosti. Dítě začíná mluvit v jednoduchých větách o dvou, třech, čtyřech slovech. Začíná si říkat vlastním jménem a toto odpovídá nově se utvářejícímu vědomí vlastní osoby, čili vědomí identity. **Potřeba pozitivní identity** je jednou ze základních psychických potřeb, které musí být uspokojovány v náležitě míře a ve vhodné době (což je náš případ), má-li se lidská osobnost vyvíjet zdravě. Je-li tomu tak, pak člověk s větší pravděpodobností bude sám sebe přijímat jako hodnotnou lidskou bytost – a co víc, bude tak i přijímat druhé lidi, což mu pomůže k uspokojivému společenskému zařazení. Identita je celoživotní záležitost, a tak její základy, které se teď kladou, by měly být zdravé a pevné. Velice na nich záleží, neboť z nich bude nadále vyrůstat stavba celé osobnosti dítěte.

Sociální zájem a sociální hra

S vědomím vlastního „Já“ souvisí však ještě něco jiného. Dítě si začíná uvědomovat i to, jaký mají lidé vztah k němu a bystře pozoruje jejich jednání. Probouzí se sociální zájem. Oblíbenými hračkami se stávají panenky, medvídci, pejskové. Zájem dítěte přitahují tím, že mu představují něco lidského. Do nich promítá své znalosti a zkušenosti z lidského světa a svá citová hnutí a ve své hře nám mohou nastavovat zrcadlo. Pro dítě je a ještě dlouho bude hračka živou věcí. Poněvadž ji má dítě ve své blízkosti a protože se dá ovládat a neprotestuje, stává se často dítěti milým společníkem. Má k ní citový vztah. A poněvadž citový vztah dává člověku pocit bezpečí a jistoty, může taková hračka sehrát v životě dítěte důležitou roli. Může mu pomoci usnadnit i přechod z rodiny do neznámého prostředí.

Paralelní hra

Dítě začíná mít zájem o druhé děti. Sice stále ještě nesnáší, aby se mu pletly do jeho vlastní hry a braly mu hračky, ale jejich společnost zpravidla vyhledává. Vývoj postoupil od hry izolované (dítě si hraje samo) ke hře tzv. „paralelní“, což znamená, že si děti hrají vedle sebe, jedno napodobí druhé, dělají třeba stejnou věc, ale ke spolupráci ještě nedorostly.

Ve všech oblastech vývoje se dvouleté děti už chovají s větší jistotou než dříve. Také jejich osobnost se ve vnějších jejich projevech zračí už docela zřetelně. Ale bude to ještě dosti dlouho trvat, než nabudou jistoty úplně. Ještě si např. nedovedou vyžádat pomoc při nějaké těžkosti, nebo díle. Když mu něco nejde, tak batole ještě křičí, pláče, nebo se vzteká.

(Zdeněk Matějček, Prvních šest let ve vývoji a ve výchově dítěte)

Dvouleté dítě ve vzdělávacím prostředí

Ráno po příchodu dítěte do mateřské školy by mělo projít dítě ranním filtrem. Učitelka zjišťuje od rodičů tyto informace: zda dítě klidně spalo, nestěžovalo si na bolesti (bříška, krku, ucha, zubů), jakou mělo chuť k jídlu, zda mělo stolici – jakou, zda nemá vyrážku, otoky. Dítě se mnohdy v tomto věku neumí samo vyjádřit.

V zájmu dosažení harmonického rozvoje tělesných i duševních schopností je nutné každé dítě dobře znát. Nelze působit na všechny děti stejně, liší se jednak věkovými, ale i individuálními zvláštnostmi. Znalost vývoje dítěte je pro učitelku nezbytná. Dítě se vyvíjí jednak zráním vrozených dispozic, jednak působením vnějšího prostředí. Výchova a vzdělávání dětí v batolecím věku se tedy musí maximálně přizpůsobit vývojovým fyziologickým, kognitivním, sociálním a emocionálním potřebám tak, aby byla vývojová specifika v plné míře respektována. Každému dítěti je třeba poskytnout pomoc a podporu v takovém rozsahu, který individuálně potřebuje a v kvalitě, jež mu vyhovuje. Proto je nutné, aby vzdělávací působení vycházelo z pedagogické analýzy – z pozorování a uvědomění si individuálních potřeb dítěte, ze znalosti jeho aktuálního rozvojového stavu i konkrétní životní a sociální situace a pravidelného sledování jeho rozvojových a vzdělávacích pokroků. Jen tak je možné zajistit, aby výchovné a vzdělávací aktivity probíhaly v rozsahu potřeb jednotlivých dětí, aby každé dítě bylo citlivě podněcováno, pozitivně motivováno a vhodně stimulováno.

Péče o děti do tří let

Vycházíme z toho, že se dítě nejlépe učí nápodobou a na základě tzv. dovednostního tréninku (časté opakování určité činnosti tak dlouho, až si ji dítě podvědomě osvojí).

Dětem předáváme elementární dovednosti a rozvíjíme ho po všech stránkách, učíme ho základním sociálním a hygienickým návykům. Využíváme dětské přirozené zvědavosti k získávání nových poznatků ve formě her, písniček, knížek atd.

Cílem je rovněž prostřednictvím hry a zábavy docílit vytvoření zcela přirozeného prostředí, ve kterém se dítě bude cítit dobře a bude tak moci rozvíjet svou jedinečnou osobnost.

Důraz je kladen i na dostatek pohybu, což umožňuje vhodné, vstřícné, podnětné a obsahově bohaté prostředí i okolí mateřské školy.

Délka trvání činností může trvat u mladších batolat 5 -10 minut u starších batolat 10-15min (Metodika výchovné práce v jeslích a mateřských školách, Ludmila Bělinová a kolektiv) Důraz klademe především na hru, již se rozvíjí vnímání, pohyby, řeč, citový život i sociální vztahy.

Navržené dílčí vzdělávací cíle vybrané pedagogem

Dítě a jeho tělo

Tělesné schopnosti se rozvíjí především přirozenými pohybovými činnostmi, při nichž převládají pohyby lokomoční – chůze, běh, skok, lezení. Souvisí s utvořením základního návyku pro správné držení těla, zautomatizováním již zvládnutých pohybů (poloha a pohyb paží i nohou v různých polohách těla), prováděním dechových cviků, relaxačních cviků, procvičováním lezení, chůze, běhu, skoku, házení a cviky na obratnost a odvahy. Je důležité využívat podnětnost prostředí k rozvoji aktivity dětí, ke snaze zkoumat a objevovat.

Pro děti do 3 let jsou nepřijatelné tyto cviky: kotoul vzad, skok do hloubky větší než výška dítěte od pasu k zemi, delší výdrž ve stojích a výdrž paží, přetahy a přetlaky, vzpory a visy za ruce, chůze po rukou, široké stoje rozkročné (provazy), doskoky na tvrdou podložku.

Chůze:

- zdokonalení pravidelnosti kroku s připojením souhybných pohybů paží, chůze v rytmu udávaném bicími nástroji, říkadly apod.
- vypěstování optimální reakce na různé zvukové a zrakové podněty
- rozvoj schopnosti chůze s přenášením předmětů nebo hraček, s překračováním čáry, lana
- podpora odvahy vystupovat a sestupovat po mírně šikmé ploše
- do schodů bez držení, z nízkých překážek bez držení
- zvládá chůzi v různém tempu

- reaguje na zvukové a zrakové podněty
- přenáší předměty
- zvládá slalomovou chůzi, překračuje čáry a předměty

Běh:

- zautomatizování návyku zapojení paží a harmonického pohybu celého těla
- rozvoj schopnosti opakovaně krátkodobě běžet (10-15 sekund), běžet od mety k metě, běžet na smluvený signál, popř. běžet při hrách s jednoduchými pravidly
- vytvořit správnou reakci na změnu tempa, popř. střídat běh, dřep, sed a leh

Skok:

- seskočí z výšky 20 – 30 cm
- přeskakuje z nohy na nohu
- vyskočí do výšky (s dosahováním na předměty nad hlavou)
- rozvoj dovednosti odrazit se ze stoje
- zvládnutí nácviku skoku obounož (jednonož) na místě i do dálky z místa
- zvládnutí přebíhání překážek ležících na zemi, umístěných těsně nad zemí

Lezení:

- zdokonalení dovednosti lezení „po čtyřech“ a plížení
- zdokonalení dovednosti bezpečného přelézání a podlézání překážek
- rozvoj dovednosti plížení po bříšku, k cíli, mezi překážkami
- rozvoj dovednosti zdolávat dětské průlezkové samostatně i s dopomocí, prolézá strachovým tunelem

Házení:

- rozvoj obratnosti uchopováním a manipulací s předměty různých tvarů, materiálů, hmotnosti
- zvládnutí předávání míček z ruky do ruky, hází míčem o zem
- zvládnutí přehození papírové koule správným hodem přes zavěšené lano
- dovednost hodit předmět (různých tvarů) do koše umístěného ve výši hlavy horním obloukem, na cíl umístěný na zemi

Začátky akrobatických cvičení:

- vytvoření dovednosti základních postojů a poloh a jejich zdokonalení v přesnosti a plynulosti provedení
- vytvoření schopnosti orientace v prostoru
- rozvoj schopnosti stoje na jedné noze (přednožování, unožování, nízké zanožování)
- vytvoření dovednosti plynulých převalů z boku na bok, zvládá kotoul vpřed s dopomocí

Hudebně-pohybové chvílky:

- vypěstování smyslu pro rytmus v reakci na zvukové podněty (tleskání, podupy, poskoky na místě i z místa při říkadlech a písních, taneční
- improvizace na výrazně rytmickou dětskou hudbu)

Seznamování s vodou:

- nebát se vody, namočit si ruce i obličej
- posilování radosti z chůze či běhu v brouzdališti (voda do výše kolen)

Sáňkování a lyžování:

- rozvoj přirozeného pohybu v obtížnějším prostředí
- umět zacházet se saněmi, kluzáky
- podporovat touhu překonávat strach ze skluzu, z jízdy po mírném svahu

Otužování:

- rozvoj adaptačních schopností v obtížnějších přírodních podmínkách (častý pobyt venku)

Vzdělávací nabídka (co pedagog dítěti nabízí):

činnosti vedoucí ke zdokonalování chůze (chůze v tempu udávaném bicím nástrojem, při říkadle; slalom, překračování nízkých překážek); chůze po schodech nahoru bez držení; běhu (maximální doba běhu 10-15 vteřin; běh na smluvený signál); skoků a poskoků (přeskakování: např. lana ležícího na zemi, skákání snožmo, skoky ve dřepu (žába), skoky z nohy na nohu, skákání na měkkou podložku (z výšky i z dálky); natahování se pro různé předměty; přelézání, podlézání a lezení na žebřík/žebřiny s oporou; válení sudů; kolébka (předchází kotoulu); chůze po kladině; výstup na překážku a sestup z překážky; houpání na laně (za ruce); podávání a házení lehkých předmětů (přehazování papírových koulí přes lano, předávání míčků z ruky do ruky, hody míčem o zed/zem, házení kroužků a míčků do koše umístěného nad hlavou dítěte (trénink házení horním obloukem); posílání předmětů stavění složitějších a členitějších staveb z různého materiálu podle naznačovaného záměru i podle vlastní fantazie; seznamování se a hra s různým materiálem (písek, voda - přelévání, tráva, listí, dřívka, kameny, plastelína, papír – trhání, skládání, nalepování, korálky - navlékání)

zdravotní cviky: předklon a záklon hlavy, otáčení hlavy za hračkou; v lehu na zádech přitisknout bedra a ramena k zemi, jízda na kole v lehu na zádech; napodobení ptáka, stříšky; prohýbání páteře ve vzporu klečmo (kočička); protahování paží, krčení, protřepávání; pérování v kolenou) zařazovat jednoduché rytmické pohyby paží, nohou, tleskání, podupy, kroky a poskoky na místě i z místa (spojení s básničkou, písničkou); taneční improvizace na dětskou hudbu; jednoduché tanečky; cval vpřed (koník); hra na dětské (popř. Orffovy) hudební nástroje; rozvíjení sluchové citlivosti na zvucích hudební i nehudební povahy; poznávání některých hudebních nástrojů (i podle zvuku); poznávání rozdílů ve výšce a síle tónů; poznávání písni podle melodie; zařazování hry na nástroje do příběhů, zpívat písně malého rozsahu; spojování zpěvu s rytmickým doprovodem; zařazování říkadel a popěvek i do mimohudebních činností; hrát s dětmi jednoduché pohybové hry

Očekávané výstupy (co dítě zpravidla dokáže ve třech letech):

- chůze do schodů i ze schodů
- překonávání vzdálenosti skokem (již dříve skok na místě, z malé výšky)
- jízda na tříkolce
- stoj na jedné noze
- navlékání korálků
- napodobování vertikální, horizontální a kruhové čáry při kresbě
- jíst lžící (nepřevracet ji, nebryndat)
- převléknout se, rozepínat knoflíky
- samostatně použít toaletu, umýt si ruce
- dítě ve třech letech zná a pojmenuje viditelné části těla, projevuje samostatnost a vynalézavost v sebeobsluze, samostatně se umývá v závislosti na režimu dne.

Navržené dílčí vzdělávací cíle vybrané pedagogem

Dítě a jeho psychika

Postupně pojmenuje části těla, zná předměty denní potřeby a jejich použití, pozná jednoduchá jídla, zná své jméno, příjmení, značku, zná jména dalších dětí, orientuje se v prostředí MŠ, zná běžné dopravní prostředky, pozná běžné druhy ovoce a zeleniny, umí s pomocí uklízet hračky, třídí předměty čtyř barev (žlutá, modrá, zelená, červená), třídí předměty čtyř tvarů (kostka, kulička, stříška, válec), rozlišuje vlastnosti předmětů (krátké – dlouhé, teplé – studené, mokré – suché, čisté – špinavé), reaguje na změnu místa (sem, tam), reaguje na změnu polohy věcí, osob (polož, pověš, zahod', sedni si, vstaň, lehni si, klekni si atd.), chápe jednoduchá označení času (ráno, večer, brzy, hned, potom, rychle, pomalu atd.), rozlišuje zvuky, pozná známé předměty a činnosti na obrázku, napodobuje hru, rozumí jednoduché hovorové řeči, klade jednoduché otázky, umí odpovídat na otázky, rozumí jednoduchému ději scény (maňáskové, loutky), vyjadřuje se jednoduchými větami, sleduje srozumitelné verše a říkadla, zapamatuje si výrazné verše a říkadla. Dokáže slovně vyjádřit své city, dokáže se krátkodobě soustředit na hru, dokončí započatou činnost, umí požádat o hračku, dělí se o hračku s kamarádem, umí poprosit, poděkovat, pozdravit. Je vhodné dítěti poskytnout jednoduchá, citově přitažlivá a názorná poučení.

Zaměřujeme se:

- rozvoj zvědavosti, všímavosti, pozorování jednoduchých znaků i nápadných vlastností předmětů
- pozorování a poznávání jednoduchých věcí, činností a jevů v různých obměnách, poznávání smyslu a návaznosti
- znát a jednoduše označit dění v různých prostředích (přírodní, kulturní, demografické,..)
- rozlišování nápadnějších vlastností vnímaných předmětů, třídění dle velikostí i barev (žlutá, modrá, zelená, červená), dle tvaru (kostka, kulička, stříška, válec), dle vlastností (krátký x dlouhý, teplý x studený,..)
- reagování na jednoduché výzvy
- chápání některých často používaných časových označení (ráno, večer, pomalu, rychle, hned, potom,..)
- rozlišování různých zvuků
- rozvoj prvků cílevědomosti, samostatnosti, rozvoj paměti
- rozvoj schopnosti rozumět jednoduché hovorové řeči a vyjadřovat se v rozmanitých situacích běžného života
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a plně prožívat, vyjadřovat se k nim
- vzbuzení a rozšíření citových vztahů k domovu, k MŠ, k dětem, zaměstnancům MŠ
- rozvoj snahy o samostatnou manipulaci a experimentaci s hračkami, předměty v souvislosti s posilováním soustředěnosti na určitou činnost
- vnímání pocitu osobní jistoty a sebevědomí
- respektování požadavku přiměřené opatrnosti a starosti o bezpečí své i spolužáků, rozvoj pocitu odpovědnosti

Očekávané výstupy (co zpravidla dítě dokáže ve třech letech):

- reprodukovat krátké říkanky, básničky (zapamatuje si je)
- sestavit větu (minimálně o třech slovech)
- vyprávět jednoduchý příběh, který vícekrát slyšelo
- chápe pojmy (např. slovo pes neoznačuje jednoho konkrétního psa)
- chápe, že pomocí obrázku může vyjádřit něco konkrétního
- rozlišuje v množině maximálně 4 prvků (když předmět zmizí, hledá jej)
- rozlišuje barvy
- dítě dokáže formulovat svou představu o tom, na co si bude hrát.
- mluví o sobě v první osobě a zná své jméno, pohlaví

Navržené dílčí vzdělávací cíle vybrané pedagogem

Dítě a ten druhý

- rozvoj přirozené touhy pomáhat v běžných situacích
- zapojení se do společenských her, zapojování se do důležitých událostí v MŠ (oslavy, dílny pro rodiče,..)-minimálně
- vnímání a pozorování života kolem sebe, vnímání a pozorování prostředí, v němž žijí, pozorování starších dětí
- dodržování pravidel slušného chování, pravidel vytvořených v MŠ, usměrňování svých požadavků vůči jiným
- rozvoj dorozumívacích schopností a spolupráce s blízkými lidmi a dětmi

Vzdělávací nabídka (co pedagog dítěti nabízí):

- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- vést děti k dialogu při hrách, hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením

Očekávané výstupy (co dítě zpravidla dokáže ve třech letech):

- půjčit druhému hračku
- dítě by mělo znát jména ostatních dětí ve třídě; spolupracovat s druhými při rozvíjení námětových staveb

Navržené dílčí vzdělávací cíle vybrané pedagogem

Dítě a společnost

- využívání nabízených možností (např. tanečků, rytmizací, zpěvu, jednoduchých dětských písniček, zhudebnování říkanek, sluchových cvičení, hra se stavebnicemi různých tvarů a velikostí, stavení kostek na sebe, práce s plastelínou, vystřihování, lepení, navlékání, vyhazování a vkládání předmětů, hra na obchod, na maminku, kadeřnici, opraváře, uklízečku, lékaře, malování, kreslení, modelování, dramatizace, poslech, vyprávění pohádek, příběhů atd.) pro tvorbu společenské role v MŠ
- každodenní seznamování se a pozorování práce dospělých (důležitost této práce pro společnost)
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních, spolupracovat, podílet se na společných činnostech, přijímat základní hodnoty v tomto společenství
- rozvoj raného dětského poznávání
- formování počátečních postojů k okolnímu prostředí
- rozvoj orientace ve známém prostředí

Vzdělávací nabídka (co pedagog dítěti nabízí):

- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- navozovat radostnou náladu při přípravě svátků
- podněcovat děti k pozorování, rozvoj spontánní tvořivosti, radost z tvoření a objevování, rozvíjení smyslu pro krásno, manuální motoriky; Propojování emoční sféry s výtvarným tvořením

Očekávané výstupy (co dítě zpravidla dokáže ve třech letech):

- znát některé lidské činnosti, poznat některá povolání, např. podle výrazného oblečení (požárník, lékař, policista)

Navržené dílčí vzdělávací cíle vybrané pedagogem

Dítě a svět

- vytváření pěkného a pozitivního vztahu k místu, ve kterém dítě žije
- podporování raného dětského poznávání
- formování počátečních postojů k okolnímu prostředí
- rozvoj orientace ve známém prostředí
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem a přírodou živou i neživou
- rozvoj poznatků o základních přírodních, společenských, demografických, kulturních a jiných jevech
- zaměřovat pozornost dětí na vše zajímavé, co se kolem děje, povzbuzovat aktivitu dětí ve vyhledávání zajímavých objektů pro pozorování; umožňování kontakt s přírodou spojený s aktivním pohybem a hrami, vést děti ke sledování změn v přírodě během roku, podněcovat používání přírodních materiálů při hře; učit dítě šetrně zacházet s hračkami, obrázky, knihami, vést děti k přiměřené opatrnosti

Vzdělávací nabídka (co pedagog dítěti nabízí):

- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, krátké výlety
- pojmenovávat, co k čemu slouží, vědět, co kam patří
- hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat
- praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává
- podněcovat děti v konkrétních situacích ke smysluplným otázkám, učit děti odpovídat na přiměřené otázky

Očekávané výstupy (co dítě zpravidla dokáže ve třech letech):

Dítě dokáže jmenovat každodenní činnosti a věci, předměty denní potřeby, základní druhy jídel; orientovat se v prostoru školky i na zahradě; zná stálé místo předmětů ve školce, které používá; znát běžné dopravní prostředky; má povědomí o běžných přírodních jevech (slunce, mraky, déšť, vítr, sníh, led...); o nápadných přírodních proměnách v rámci změn ročních období; rozlišuje stromy, keře, květiny (ne však druhy); poznává a správně označí běžné druhy ovoce a zeleniny; pozná druhy zvířat; Rozlišuje základní barvy, tvary, velikosti (třídí, až později pojmenovává); pozná objekty na obrázku; začíná chápat označení pro vztahy v prostoru (nahore, dole, vedle, vpředu, vzadu); začíná chápat označení pro časové vztahy (ráno, večer, hned, potom).

Rozvoj sebeobsluhy a hygienických návyků

Dodržuje přiměřenou čistotu při stolování, samostatně jí a pije s částečnou dopomocí, udržuje osobní hygienu – umí použít záchod, chlapci umí malou stranu vykonávat vstoje, umí si umýt a utřít ruce, obličej, umí smrkat a používat kapesník, umí se částečně svlékat a oblékat, zouvat a obouvat.

Rozvoj pracovních schopností

Umí navlékat kroužky na tyčku, provléká tkaničkou destičku s otvory, navléká větší korálky, trhá papír, skládá papír, umí nalepovat jednoduché tvary, zatlouká hřebíky do polystyrénové desky, stříhá dětskými nůžkami, modeluje váleček, kuličku, placku, staví stavby z kostek.

Rozvoj hudebních dovedností

Zpívá krátké melodické písničky, rytmizuje, tančí jednoduché tanečky, napodobuje hru na tělo.

Rozvoj výtvarných schopností

Maluje prstovými barvami, čmárá křídou na chodník, rozliší a pojmenuje základní barvy- alespoň 4, nakreslí sluníčko, postavu – hlavonožce, správně drží tužku, štětec.

Závěr

Je nutnost znát specifika batolecího věku, a to nejen z pohledu prostředí, jež batolata vyžadují a potřebují, ale především z hlediska výchovného působení. Institucionální výchova by měla neustále usilovat a podporovat harmonický rozvoj dítěte v souladu s jeho potřebami a vývojovými zákonitostmi.

Přesto děti v tak časném věku kolektivním zařízením ještě vývojově nedorostly a nedozrály a dětský organismus, jak tělesný tak psychický nemá být zatěžován něčím, k čemu ještě nedozrál. Ne že by se dítě pod takovým náparem muselo nutně hroutit, nebo že by neblahý efekt musel být masově nápadný, ale přece jen, můžeme-li pro dítě udělat něco lepšího, příjemnějšího a jeho vývoji přiměřenějšího, měli bychom toho využít. A to mluví jednoznačně pro výchovu v rodině. (Zdeněk Matějček, Prvních šest let ve vývoji a výchově dítěte)